Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
EVGENI TANCHEV
της 5ης Μαρτίου 2020[1]

Υπόθεση C-550/18

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
κατά

Ιρλανδίας

«Παράβαση κράτους μέλους – Άρθρο 258 ΣΛΕΕ – Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 – Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες – Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Παράλειψη κοινοποίησης μέτρων μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη οδηγίας που εκδόθηκε σύμφωνα με νομοθετική διαδικασία – Χρηματικές κυρώσεις – Κατ' αποκοπήν ποσό»

I. Εισαγωγή

1. Στην υπό κρίση υπόθεση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ασκήσει προσφυγή λόγω παραβάσεως κατά της Ιρλανδίας, σύμφωνα με το άρθρο 258 ΣΛΕΕ, επειδή το εν λόγω κράτος μέλος δεν θέσπισε τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά στην εθνική έννομη τάξη, μέχρι τις 26 Ιουνίου 2017, της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής[2] ή, εν πάση περιπτώσει, επειδή δεν κοινοποίησε τα εν λόγω μέτρα στην Επιτροπή.

2. Επιπλέον, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, να επιβάλει στην Ιρλανδία την καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού, το οποίο να ανέλθει τελικώς στα 2 766 992,00 ευρώ, λόγω παραβάσεως της υποχρεώσεώς της να κοινοποιήσει μέτρα μεταφοράς της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη. Αρχικώς, η Επιτροπή είχε ζητήσει επίσης την επιβολή ημερήσιας χρηματικής ποινής ύψους 17 190,60 ευρώ, αλλά απέσυρε το εν λόγω αίτημα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

1 Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

2 ΕΕ 2015, L 141, σ. 73.

3. Κατά συνέπεια, η υπό κρίση υπόθεση παρέχει στο Δικαστήριο την ευκαιρία να αναπτύξει περαιτέρω τη νομολογία του σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, μετά την έκδοση της απόφασης-ορόσημο της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα)[3]. Το θεσπισθέν με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ αποτελεί σημαντικό μέσο, το οποίο παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να κινεί διαδικασία λόγω παραβάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, για τον λόγο ότι κράτος μέλος «παρέβη την υποχρέωσή του να ανακοινώσει τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο μιας οδηγίας που εκδόθηκε σύμφωνα με νομοθετική διαδικασία», και να ζητεί, ταυτοχρόνως, από το Δικαστήριο να επιβάλει στο εν λόγω κράτος μέλος χρηματικές κυρώσεις.

4. Η υπό κρίση υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον του Δικαστηρίου παράλληλα με μία ακόμη υπόθεση, ήτοι την υπόθεση Επιτροπή κατά Ρουμανίας (C-549/18), στην οποία αναπτύσσω σήμερα τις προτάσεις μου. Αμφότερες οι υποθέσεις εγείρουν δύο κύρια ζητήματα, τα οποία αφορούν, πρώτον, το αν η Επιτροπή οφείλει να αιτιολογεί την απόφασή της να στηριχθεί στο άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και, δεύτερον, την εκτίμηση των κατ' αποκοπήν ποσών που επιβάλλονται δυνάμει της διάταξης αυτής. Επομένως, λόγω της ομοιότητας των ζητημάτων που τίθενται στις υποθέσεις αυτές, θα παραπέμψω, ως προς ορισμένα σημεία, στα επιχειρήματα τα οποία παραθέτω στις προτάσεις μου στη συναφή αυτή υπόθεση, προς αποφυγή επαναλήψεων. Η υπό κρίση υπόθεση εγείρει επίσης ορισμένα διακριτά ζητήματα, τα οποία αφορούν το αν η κοινοποίηση μέτρων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας συνιστά εκπλήρωση υποχρεώσεων κατά την έννοια του άρθρου 258 και του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

5. Με τις παρούσες προτάσεις, υποστηρίξω την άποψη ότι η Ιρλανδία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 258 ΣΛΕΕ και θα προτείνω στο Δικαστήριο να την υποχρεώσει στην καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

II. Το νομικό πλαίσιο

6. Το άρθρο 67, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/849 προβλέπει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 26 Ιουνίου 2017. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω μέτρων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα εν λόγω μέτρα, αυτά περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος διατύπωσης αυτής της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.»

7. Με το άρθρο 1, παράγραφος 42, της οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, και για την τροποποίηση των οδηγιών 2009/138/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ[4], το άρθρο 67, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/849 αντικαταστάθηκε από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία έως την 26η Ιουνίου 2017.

3 C-543/17, EU:C:2019:573. Υπήρξαν διάφορες προγενέστερες υποθέσεις οι οποίες αφορούσαν το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, αλλά ανακλήθηκαν πριν από την έκδοση αποφάσεως του Δικαστηρίου. Δύο από τις υποθέσεις αυτές αποτέλεσαν αντικείμενο των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα M. Wathelet στην υπόθεση Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-320/13, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:2441) και των προτάσεών μου στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ισπανίας (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Ενυπόθηκη πίστη) (C-569/17, EU:C:2019:271), στις οποίες αναφέρομαι στη συνέχεια των παρουσών προτάσεων.

4 ΕΕ 2018, L 156, σ. 43.

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το άρθρο 12 παράγραφος 3 από τις 10 Ιουλίου 2020.

Τα κράτη μέλη συγκροτούν τα κεντρικά μητρώα πραγματικών δικαιούχων που αναφέρονται [στο άρθρο 30] έως τις 10 Ιανουαρίου 2020 και τα μητρώα του άρθρου […] 31 έως τις 10 Μαρτίου 2020 και τους κεντρικούς αυτόματους μηχανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 32α έως τις 10 Σεπτεμβρίου 2020.

[…]

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των μέτρων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αυτής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.»

III. Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

8. Δεδομένου ότι μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, στις 26 Ιουνίου 2017, είχε κοινοποιηθεί στην Επιτροπή ένα και μόνο μέτρο μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη, το οποίο αφορούσε τη μεταφορά του άρθρου 30, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2015/849, η Επιτροπή απέστειλε στην Ιρλανδία προειδοποιητική επιστολή, με ημερομηνία 18 Ιουλίου 2017, καλώντας τη να της κοινοποιήσει τα περαιτέρω αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη εντός προθεσμίας δύο μηνών από την παραλαβή της επιστολής αυτής.

9. Στην απάντησή της, με επιστολή της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, η Ιρλανδία ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με την πραγματοποιηθείσα πρόοδο σε συνάρτηση με τα μέτρα μεταφοράς της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη.

10. Με αιτιολογημένη γνώμη της 8ης Μαρτίου 2018, η Επιτροπή επισήμανε ότι η Ιρλανδία δεν είχε ακόμη κοινοποιήσει περαιτέρω μέτρα μεταφοράς της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη και την κάλεσε να το πράξει εντός προθεσμίας δύο μηνών από την παραλαβή της εν λόγω αιτιολογημένης γνώμης.

11. Στην απάντησή της στην εν λόγω αιτιολογημένη γνώμη, με επιστολή της 4ης Μαΐου 2018, η Ιρλανδία ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με την περαιτέρω πραγματοποιηθείσα πρόοδο όσον αφορά τα μέτρα μεταφοράς της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη.

12. Εκτιμώντας ότι η Ιρλανδία δεν είχε ακόμη θεσπίσει πρόσθετα μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη και ότι δεν είχε κοινοποιήσει τέτοια μέτρα, η Επιτροπή αποφάσισε, στις 19 Ιουλίου 2018, να κινήσει διαδικασία λόγω παραβάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου.

13. Με δικόγραφο που κατέθεσε στις 27 Αυγούστου 2018, η Επιτροπή άσκησε την υπό κρίση προσφυγή, δυνάμει του άρθρου 258 και του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, ζητώντας από το Δικαστήριο:

– πρώτον, να διαπιστώσει ότι η Ιρλανδία, παραλείποντας να θεσπίσει μέχρι τις 26 Ιουνίου 2017 όλα τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη ή, εν πάση περιπτώσει, παραλείποντας να κοινοποιήσει τα εν λόγω μέτρα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 67, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής·

– δεύτερον, να επιβάλει στην Ιρλανδία χρηματική ποινή ύψους 17 190,60 ευρώ για κάθε ημέρα καθυστέρησης από την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου, λόγω παραβάσεως της υποχρεώσεως κοινοποίησης μέτρων μεταφοράς της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη·

– τρίτον, να καταδικάσει την Ιρλανδία στην καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού το οποίο προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του ημερήσιου ποσού των 4 701,20 ευρώ με τον αριθμό ημερών κατά τις οποίες συνεχίζεται η παράβαση, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό αυτό θα υπερβαίνει ένα ελάχιστο κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 1 685 000 ευρώ, και

– τέταρτον, να καταδικάσει την Ιρλανδία στα δικαστικά έξοδα.

14. Με το υπόμνημα αντικρούσεως που κατέθεσε στις 14 Νοεμβρίου 2018, η Ιρλανδία ζητεί από το Δικαστήριο:

– πρώτον, να απορρίψει την υπό κρίση προσφυγή· και

– δεύτερον, να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

15. Με το υπόμνημα απαντήσεως το οποίο κατέθεσε στις 18 Ιανουαρίου 2019, η Επιτροπή επισήμανε ότι, παρά τα μέτρα μεταφοράς που κοινοποιήθηκαν στις 29 Νοεμβρίου 2018, η θέσπιση περαιτέρω μέτρων εξακολουθούσε να είναι αναγκαία για την πλήρη μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη όσον αφορά έντεκα διατάξεις της οδηγίας αυτής[5]. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ενέμεινε στα αιτήματά της, μειώνοντας όμως το ύψος της ζητούμενης ημερήσιας χρηματικής ποινής στα 7 358,40 ευρώ και ζητώντας από το Δικαστήριο να επιβάλει κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 2 439 922,80 ευρώ, πλέον 2 014,80 ευρώ ημερησίως λόγω παράλειψης κοινοποίησης μέτρων μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη από τις 29 Νοεμβρίου 2018.

16. Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως που κατέθεσε στις 4 Μαρτίου 2019, η Ιρλανδία υποστήριξε ότι εκπλήρωσε την υποχρέωσή της για μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη με τα μέτρα που κοινοποίησε στις 29 Νοεμβρίου 2018, επισημαίνοντας ταυτοχρόνως ότι είχε προβεί σε περαιτέρω ενέργειες προκειμένου να αντιμετωπίσει τα ζητήματα που έθεσε η Επιτροπή με το υπόμνημα απαντήσεως.

17. Με επιστολή της 27ης Νοεμβρίου 2019, η Επιτροπή ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι, παρά τις διευκρινίσεις που παρασχέθηκαν με το υπόμνημα ανταπαντήσεως και παρά τα περαιτέρω μέτρα μεταφοράς που κοινοποιήθηκαν στις 30 Ιανουαρίου 2019, όσον αφορά το άρθρο 31, παράγραφοι 1, 2, 3 και 7, της οδηγίας 2015/849, και στις 27 Μαρτίου 2019, όσον αφορά το άρθρο 30, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, παράγραφοι 2 και 7, της ίδιας οδηγίας, η θέσπιση περαιτέρω μέτρων εξακολουθούσε να είναι αναγκαία για τη μεταφορά στην εθνική έννομη τάξη του άρθρου 47, παράγραφος 2, και του άρθρου 48, παράγραφοι 5 έως 8, της οδηγίας 2015/849. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ενέμεινε στα αιτήματά της, μειώνοντας όμως το ύψος της ζητούμενης ημερήσιας χρηματικής ποινής στα 2 452,80 ευρώ και ζητώντας από το Δικαστήριο να επιβάλει κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 2 598 420,40 ευρώ, πλέον 671,60 ευρώ ημερησίως λόγω παράλειψης κοινοποίησης μέτρων μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη από τις 27 Μαρτίου 2019.

5 Στο υπόμνημα απαντήσεώς της, η Επιτροπή εντόπισε κενά όσον αφορά τη μεταφορά των ακόλουθων διατάξεων της οδηγίας 2015/849: i) του άρθρου 30, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο· ii) του άρθρου 30, παράγραφος 2· iii) του άρθρου 30, παράγραφος 7· iv) του άρθρου 31, παράγραφοι 1 και 2· v) του άρθρου 31, παράγραφος 3· vi) του άρθρου 31, παράγραφος 7· vii) του άρθρου 47, παράγραφος 2· viii) του άρθρου 47, παράγραφος 3· ix) του άρθρου 48, παράγραφοι 5 έως 9· x) του άρθρου 61, παράγραφος 3· και xi) του άρθρου 62, παράγραφος 2.

18. Με επιστολή της 6ης Δεκεμβρίου 2019, η Ιρλανδία ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι, στις 22 Νοεμβρίου 2019 και στις 3 Δεκεμβρίου 2019, είχε υποβάλει στην Επιτροπή επικαιροποιημένους πίνακες αντιστοιχίας και ότι ο πρώτος εξ αυτών δεν ελήφθη υπόψη στην από 27 Νοεμβρίου 2019 επιστολή της Επιτροπής.

19. Με αποφάσεις της 11ης και της 12ης Φεβρουαρίου 2019, έγιναν δεκτές οι αιτήσεις παρεμβάσεως της Εσθονίας και της Γαλλίας υπέρ της Ιρλανδίας. Η Επιτροπή και η Ιρλανδία υπέβαλαν παρατηρήσεις επί των υπομνημάτων παρεμβάσεως της Εσθονίας και της Γαλλίας στις 24 Μαΐου 2019 και στις 5 Ιουνίου 2019, αντίστοιχα.

20. Στις 10 Δεκεμβρίου 2019 διεξήχθη επ' ακροατηρίου συζήτηση, κατά την οποία η Επιτροπή, η Εσθονία και η Ιρλανδία ανέπτυξαν προφορικώς τις απόψεις τους.

21. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε ότι, λαμβανομένων υπόψη των μέτρων μεταφοράς που κοινοποιήθηκαν στις 22 Νοεμβρίου 2019 όσον αφορά το άρθρο 48, παράγραφοι 5 έως 8, της οδηγίας 2015/849 και των μέτρων μεταφοράς που κοινοποιήθηκαν στις 3 Δεκεμβρίου 2019 όσον αφορά το άρθρο 47, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας, η Ιρλανδία εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή παραιτήθηκε εν μέρει από το δικόγραφο της προσφυγής της, κατά το μέτρο που δεν ζητεί πλέον την επιβολή ημερήσιας χρηματικής ποινής. Θεωρώντας ότι η 3η Δεκεμβρίου 2019 ήταν η ημερομηνία κατά την οποία η Ιρλανδία εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της, η Επιτροπή καθόρισε το ζητούμενο κατ' αποκοπήν ποσό σε 2 766 992,00 ευρώ.

IV. Συνοπτική παρουσίαση των επιχειρημάτων των διαδίκων

Α. Η παράβαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 258 ΣΛΕΕ

22. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Ιρλανδία, έχοντας κοινοποιήσει ένα και μόνο μέτρο μεταφοράς ενός μέρους του άρθρου 30, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/849, δεν θέσπισε, μέχρι τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 67 της οδηγίας 2015/849, ήτοι στις 26 Ιουνίου 2017, όλα τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά της στην εθνική έννομη τάξη ούτε της κοινοποίησε τα εν λόγω μέτρα. Επίσης, η Επιτροπή αμφισβητεί ότι τα εθνικά μέτρα μεταφοράς της προϊσχύσασας οδηγίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες[6] διασφαλίζουν τη μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη, καθόσον η οδηγία αυτή εισάγει σημαντικές αλλαγές. Η Ιρλανδία ουδέποτε κοινοποίησε κάποιο από τα εν λόγω μέτρα στο πλαίσιο της μεταφοράς της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη. Ούτε υπέβαλε η Ιρλανδία, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 67 της εν λόγω οδηγίας, πίνακα αντιστοιχίας που να επεξηγεί τη σχέση μεταξύ των διατάξεων της οδηγίας αυτής και των αντίστοιχων διατάξεων των εν λόγω εθνικών μέτρων.

23. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, λαμβανομένων υπόψη των μέτρων μεταφοράς που κοινοποιήθηκαν στις 29 Νοεμβρίου 2018, η Ιρλανδία μετέφερε σε μεγάλο βαθμό την οδηγία 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη, αλλά ότι παρέμεναν ορισμένα κενά ως προς τη μεταφορά αυτή. Η Επιτροπή τονίζει ότι η προβλεπόμενη στην οδηγία 2018/843 παράταση της προθεσμίας μεταφοράς αφορά αποκλειστικά την υποχρέωση συγκρότησης κεντρικών μητρώων που προβλέπεται στα άρθρα 30 και 31 της οδηγίας 2015/849, και όχι τις λοιπές υποχρεώσεις που προβλέπονται στην εν λόγω οδηγία, συμπεριλαμβανομένων και των λοιπών υποχρεώσεων που προβλέπονται στα άρθρα αυτά. Όπως

6 Ήτοι, της οδηγίας 2005/60· βλ. σημείο 1 των παρουσών προτάσεων.

τόνισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ιρλανδία ήταν υποχρεωμένη να θεσπίσει μέτρα μεταφοράς στην εθνική τάξη, προκειμένου να αντιμετωπισθούν κενά σε σχέση με το άρθρο 47, παράγραφος 2, και το άρθρο 48, παράγραφοι 5 έως 8, της οδηγίας 2015/849[7], και, ως εκ τούτου, εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της με τα μέτρα που κοινοποίησε το αργότερο στις 3 Δεκεμβρίου 2019.

24. Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι, η μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη απαιτούσε τη θέσπιση νομοθετικής ρύθμισης, η ολοκλήρωση της οποίας αναμενόταν τον Νοέμβριο του 2018. Είχε εφαρμόσει μακρά διαδικασία μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη, προκειμένου να διασφαλίσει την αποτελεσματικότητα της εν λόγω οδηγίας, και το σχέδιο νόμου βρισκόταν ήδη σε προχωρημένο στάδιο κατά τον χρόνο άσκησης της υπό κρίση προσφυγής από την Επιτροπή.

25. Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι η οδηγία 2015/849 επαναλαμβάνει, εν πολλοίς, με τροποποιήσεις, διατάξεις που περιλαμβάνονταν στην προϊσχύσασα οδηγία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και ότι, επομένως, τα μέτρα μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη διασφαλίζουν τη μερική μεταφορά της οδηγίας 2015/849. Όπως τόνισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της με τη θέσπιση των μέτρων μεταφοράς που κοινοποιήθηκαν στις 29 Νοεμβρίου 2018. Η Ιρλανδία αμφισβητεί τα προβαλλόμενα κενά όσον αφορά τη μεταφορά, τα οποία εντόπισε η Επιτροπή, και, εν πάση περιπτώσει, θεωρεί ότι τα κενά αυτά είναι επουσιώδη και ότι αυτή κατέβαλε προσπάθειες να επιλύσει τα ζητήματα που ήγειρε η Επιτροπή.

Β. Η εφαρμογή του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ

26. Η Επιτροπή υποστηρίζει, στηριζόμενη στην ανακοίνωσή της σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ[8], ότι η μη συμμόρφωση της Ιρλανδίας με την απορρέουσα από το άρθρο 67 της οδηγίας 2015/849 υποχρέωσή της να κοινοποιήσει μέτρα μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Όπως επισημαίνεται σε μεταγενέστερη ανακοίνωση[9], η νέα πρακτική της να ζητεί, γενικώς, την επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού και χρηματικής ποινής έχει εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση.

27. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ της παρέχει ευρεία διακριτική ευχέρεια, ανάλογη προς τη διακριτική ευχέρεια που διαθέτει να κινεί διαδικασία δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ[10], και ότι, επομένως, δεν οφείλει να αιτιολογεί ειδικώς την απόφασή της να στηριχθεί στο άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Επίσης, η Επιτροπή αμφισβητεί ότι προτείνοντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων, στην υπό κρίση υπόθεση ενεργεί κατά τρόπο δυσανάλογο και, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τόνισε ότι η αρχή της αναλογικότητας τηρήθηκε, πρώτον και γενικά, με τον καθορισμό ενός ορίου σε συνάρτηση με την επιβολή χρηματικών κυρώσεων και, δεύτερον, με την εξατομικευμένη εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης σε κάθε επιμέρους περίπτωση.

7 Η Επιτροπή παραπέμπει στις αποφάσεις της 28ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-410/03, EU:C:2005:258, σκέψη 39), και της 14ης Ιανουαρίου 2010, Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας (C-343/08, EU:C:2010:14, σκέψη 39).

8 Ανακοίνωση της Επιτροπής – Εφαρμογή του άρθρου 260 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2011, C 12, σ. 1, στο εξής: ανακοίνωση του 2011), ιδίως σημεία 7, 19 και 21. Όπως επισημαίνεται στο σημείο 31 της ανακοίνωσης αυτής, η Επιτροπή εφαρμόζει το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, ειδικότερα, στις διαδικασίες που κινούνται βάσει του άρθρου 258 μετά τη δημοσίευση της εν λόγω ανακοίνωσης (15 Ιανουαρίου 2011).

9 Ανακοίνωση της Επιτροπής – Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα, (ΕΕ 2017, C 18, σ. 10, στο εξής: ανακοίνωση του 2017), ιδίως σ. 15 και 16. Όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση αυτή, η Επιτροπή ακολουθεί την νέα πρακτική στις διαδικασίες επί παραβάσει για τις οποίες η απόφαση να αποσταλεί προειδοποιητική επιστολή λαμβάνεται μετά τη δημοσίευση της εν λόγω ανακοίνωσης (19 Ιανουαρίου 2017).

10 Ανακοίνωση του 2011, ιδίως σημεία 16 και 17.

28. Όσον αφορά τον καθορισμό των χρηματικών κυρώσεων, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται βάσει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ πρέπει να υπολογίζονται με την ίδια μέθοδο που χρησιμοποιείται για τις κυρώσεις που επιβάλλονται βάσει του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ[11]. Στηριζόμενη στην παραδοχή αυτή, η Επιτροπή προτείνει κατ' αποκοπήν ποσό, το οποίο καθορίζει σε 2 766 992,00 ευρώ, με ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης του Δικαστηρίου. Υπολογίζει το ποσό αυτό πολλαπλασιάζοντας ένα ημερήσιο ποσό με τον αριθμό των ημερών εξακολούθησης της παράβασης[12], που αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα μεταξύ της επομένης της ημερομηνίας λήξης της προθεσμίας μεταφοράς που προβλέπει η οδηγία 2015/849 (27 Ιουλίου 2017) και της προηγουμένης της ημερομηνίας παύσης της παράβασης (2 Δεκεμβρίου 2019), θεωρώντας ότι η Ιρλανδία εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της στις 3 Δεκεμβρίου 2019[13]. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η διάρκεια της παράβασης πρέπει να υπολογίζεται από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη, καθόσον αυτή είναι η ημερομηνία κατά την οποία στοιχειοθετείται η παράλειψη του κράτους μέλους να κοινοποιήσει τα μέτρα μεταφοράς[14], καθώς και ότι η Ιρλανδία ήταν πλήρως ενήμερη όσον αφορά την εν λόγω πρακτική της.

29. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά το κατ' αποκοπήν ποσό, για τον υπολογισμό του ημερήσιου ποσού, το οποίο προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του βασικού ποσού με τον συντελεστή σοβαρότητας και τον συντελεστή «n»[15], η Επιτροπή προτείνει, σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα της παράβασης, συντελεστή 7, σε κλίμακα από το 1 έως το 20. Η πρόταση αυτή βασίζεται στις καθιερωμένες παραμέτρους, που αφορούν, πρώτον, τη σημασία της οδηγίας 2015/849 ως βασικού μέσου για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας της ευρωπαϊκής χρηματοπιστωτικής αγοράς από τους κινδύνους που ενέχουν η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και, δεύτερον, τις συνέπειες επί των δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων λόγω του αντίκτυπου που είχε στην ευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική αγορά, τους επενδυτές και τους πολίτες η παράλειψη της Ιρλανδίας να μεταφέρει την εν λόγω οδηγία στην εθνική έννομη τάξη της. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η κοινοποίηση εκ μέρους της Ιρλανδίας των μέτρων για τη μεταφορά του άρθρου 30, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη και η προβλεπόμενη στην οδηγία 2018/843 παράταση της προθεσμίας μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη όσον αφορά τη συγκρότηση των κεντρικών μητρώων βάσει των άρθρων 30 και 31 της οδηγίας 2015/849 συνιστούν ελαφρυντικές περιστάσεις, αλλά αμφισβητεί τα πρόσθετα στοιχεία που επικαλείται η Ιρλανδία.

30. Επιπλέον, η Επιτροπή, όπως επισήμανε με την από 27 Νοεμβρίου 2019 επιστολή της, καθώς και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, μείωσε, υπό το πρίσμα της εκ μέρους της Ιρλανδίας κοινοποίησης πρόσθετων μέτρων μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη, τον συντελεστή σοβαρότητας σε 2, από τις 29 Νοεμβρίου 2018, και σε 1, από τις 27 Μαρτίου 2019. Επομένως, η Επιτροπή υπολογίζει το ζητούμενο κατ' αποκοπήν ποσό, για κάθε επιμέρους χρονική περίοδο, με βάση τον ακόλουθο τύπο:

βασικό ποσό × συντελεστή σοβαρότητας × συντελεστή «n» × αριθμό ημερών

11 Ανακοίνωση του 2011, ιδίως σημεία 23 και 28· ανακοίνωση του 2017, σ. 15.

12 Ανακοίνωση του 2011, σημείο 28 [με παραπομπή στην ανακοίνωση της Επιτροπής – Εφαρμογή του άρθρου 228 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ 2007, C 126, σ. 15, στο εξής: ανακοίνωση του 2005), σημεία 19 έως 24].

13 Βλ. σημείο 21 των παρουσών προτάσεων. Η Επιτροπή είχε επίσης προτείνει την επιβολή ημερήσιας χρηματικής ποινής, αλλά απέσυρε το αίτημα αυτό. Κατά συνέπεια, δεν θα εξετάσω περαιτέρω τον εν λόγω υπολογισμό.

14 Η Επιτροπή παραπέμπει, ειδικότερα, στην απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα) (C-543/17, EU:C:2019:573, σκέψη 88).

15 Βλ., ειδικότερα, ανακοίνωση του 2005, σημείο 24. Η Επιτροπή στηρίζεται στα στοιχεία που παρατίθενται στην ανακοίνωσή της σχετικά με την επικαιροποίηση των στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του εφάπαξ ποσού και των χρηματικών ποινών που προτείνονται από την Επιτροπή στο Δικαστήριο σε διαδικασίες επί παραβάσει [C(2017) 8720 final] (ΕΕ 2017, C 431, σ. 3).

Στη βάση αυτή, από τις 27 Ιουνίου 2017 έως τις 28 Νοεμβρίου 2018, το κατ' αποκοπήν ποσό υπολογίστηκε ως εξής: 230 × 7 × 2,92 × 519 = 2 439 922,80 ευρώ· από τις 29 Νοεμβρίου 2018 ως τις 26 Μαρτίου 2019: 230 × 2 × 2,92 × 118 = 158 497,60 ευρώ· και από τις 27 Μαρτίου 2019 έως τις 2 Δεκεμβρίου 2019: 230 × 1 × 2,92 × 251 = 168 571,60 ευρώ. Κατά συνέπεια, το συνολικό κατ' αποκοπήν ποσό που ζητεί η Επιτροπή ανέρχεται σε 2 766 992,00 ευρώ.

31. Η Ιρλανδία, υποστηριζόμενη από την Εσθονία και τη Γαλλία, υποστηρίζει ότι, καθόσον το ιρλανδικό δίκαιο διασφαλίζει τη μερική μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη, το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ δεν έχει εφαρμογή. Επιπλέον, το αίτημα της Επιτροπής για την επιβολή χρηματικών κυρώσεων δεν συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας ούτε με την υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας. Η συστηματικά εφαρμοζόμενη πρακτική σε σχέση με την επιβολή κυρώσεων είναι εσφαλμένη, δεδομένου ότι η Επιτροπή οφείλει να εξετάζει τις περιστάσεις κάθε υπόθεσης, προκειμένου να αιτιολογήσει την απόφασή της να στηριχθεί στο άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Δεδομένου ότι η μεταφορά της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη έχει πλέον ολοκληρωθεί, η επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού δεν είναι πιθανόν να έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα και ενδέχεται να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να θυσιάσουν την ποιότητα των μέτρων μεταφοράς.

32. Όσον αφορά τον καθορισμό των χρηματικών κυρώσεων, η Ιρλανδία, υποστηριζόμενη από τη Γαλλία, υποστηρίζει ότι η μέθοδος υπολογισμού των κυρώσεων που επιβάλλονται βάσει του άρθρου 260, παράγραφοι 2 και 3, ΣΛΕΕ δεν πρέπει να είναι η ίδια, καθώς και ότι, στις περιπτώσεις συμμόρφωσης μέχρι την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου, δεν είναι αναγκαία η επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού. Επικουρικώς, το ύψος του κατ' αποκοπήν ποσού πρέπει να μειωθεί. Ειδικότερα, για τον υπολογισμό της διάρκειας της παράβασης, δεν είναι σωστό να χρησιμοποιηθεί, η επομένη της ημερομηνίας λήξης της προθεσμίας μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη, διότι η Ιρλανδία δεν θεώρησε κατά το χρονικό εκείνο σημείο ότι η υπό κρίση περίπτωση ενέπιπτε στο άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Ομοίως και ο συντελεστής σοβαρότητας δεν είναι ο προσήκων, λαμβανομένων υπόψη των μέτρων που κοινοποιήθηκαν στις 29 Νοεμβρίου 2018. Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη ορισμένες ελαφρυντικές περιστάσεις, πέραν εκείνων που προτάθηκαν από την Επιτροπή, στις οποίες περιλαμβάνεται το γεγονός ότι τα μέτρα μεταφοράς θεσπίστηκαν πριν από την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου, ότι η μεταφορά της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη πραγματοποιήθηκε με μέτρα του εθνικού πρωτογενούς δικαίου και ότι η Ιρλανδία μερίμνησε για την κατά προτεραιότητα θέσπιση των μέτρων μεταφοράς στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας, παρείχε ενημέρωση στην Επιτροπή και τήρησε ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα το οποίο είχε υποβάλει στην Επιτροπή πριν από την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής.

V. Ανάλυση

Α. Η παράβαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 258 ΣΛΕΕ

33. Υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας λόγω παραβάσεως του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, η κοινοποίηση στην οποία προβαίνουν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας την οποία θεσπίζει το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, πρέπει να περιέχει αρκούντως σαφείς και ακριβείς πληροφορίες όσον αφορά το περιεχόμενο των εθνικών κανόνων που μεταφέρουν μια οδηγία στην εθνική έννομη τάξη. Επομένως, η κοινοποίηση αυτή, η οποία μπορεί να συνοδεύεται από πίνακα αντιστοιχίας, πρέπει να απαριθμεί με σαφήνεια τα νομοθετικά, κανονιστικά και διοικητικά μέτρα μέσω των οποίων το κράτος μέλος φρονεί ότι εκπλήρωσε τις διάφορες υποχρεώσεις που του επιβάλλει η εν λόγω οδηγία. Η εκ μέρους κράτους μέλους παράβαση της υποχρέωσης αυτής, είτε διά της ολικής ή μερικής παράλειψης ενημέρωσης είτε διά της παροχής ενημέρωσης που δεν είναι αρκούντως σαφής και ακριβής, μπορεί να δικαιολογήσει, αυτή καθεαυτή, την κίνηση της διαδικασίας

του άρθρου 258 ΣΛΕΕ [16].

34. Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι, καίτοι οι οδηγίες μπορούν να μεταφέρονται στην εθνική έννομη τάξη με τους ήδη ισχύοντες κανόνες του εσωτερικού δικαίου, εντούτοις στην περίπτωση αυτή τα κράτη μέλη δεν απαλλάσσονται από την τυπική υποχρέωση κοινοποίησης, ακόμη και αν το οικείο κράτος μέλος κοινοποίησε τους εν λόγω κανόνες στο πλαίσιο της μεταφοράς προγενέστερων οδηγιών [17]. Επιπλέον, όταν οδηγία προβλέπει ότι τα μέτρα μεταφοράς της στην εθνική έννομη τάξη πρέπει να περιέχουν μνεία στην οδηγία ή να συνοδεύονται από τη μνεία αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους, πρέπει να θεσπίζονται ειδικά μέτρα μεταφοράς [18].

35. Κατά πάγια επίσης νομολογία, στο πλαίσιο προσφυγής που στηρίζεται στο άρθρο 258 ΣΛΕΕ, το ζήτημα αν κράτος μέλος παρέβη τις υποχρεώσεις του πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την κατάσταση στο κράτος μέλος κατά τη λήξη της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη, οι δε ακολούθως επερχόμενες μεταβολές δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη από το Δικαστήριο [19].

36. Στην υπό κρίση υπόθεση, δεν αμφισβητείται ότι η Ιρλανδία δεν θέσπισε όλα τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη και ότι δεν κοινοποίησε τα μέτρα αυτά μέχρι τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, ήτοι μέχρι τις 9 Μαΐου 2018 [20]. Συγκεκριμένα, είναι προφανές ότι, πέραν ενός και μόνου μέτρου μεταφοράς, τα μέτρα με τα οποία μεταφέρθηκε πλήρως η εν λόγω οδηγία στην εθνική έννομη τάξη θεσπίστηκαν και κοινοποιήθηκαν μετά την ημερομηνία αυτή (βλ. σημεία 8, 15 έως 17 και 21 των παρουσών προτάσεων) και, επομένως, δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη.

37. Όσον αφορά τα μέτρα που ήσαν σε ισχύ στην Ιρλανδία κατά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη, στις 26 Ιουνίου 2017, δεν έχω πειστεί από τα επιχειρήματα που προέβαλε η Ιρλανδία ενώπιον του Δικαστηρίου ότι τα μέτρα αυτά μπορούν να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της εκτίμησης της παραβάσεως υποχρεώσεων στην υπό κρίση υπόθεση. Ειδικότερα, δεδομένου ότι το άρθρο 67, παράγραφος 1, της οδηγίας 2015/849 απαιτεί από τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν ώστε τα μέτρα που θα θεσπίσουν για τη μεταφορά της εν λόγω οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη να περιέχουν μνεία στην οδηγία αυτή ή να γίνει τέτοια μνεία κατά την επίσημη δημοσίευσή τους (βλ. σημεία 6 και 7 των παρουσών προτάσεων), η Ιρλανδία οφείλει να θεσπίσει ειδικά μέτρα μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη. Η Ιρλανδία δεν ισχυρίζεται ότι τα μέτρα πληρούν την προϋπόθεση αυτή. Ούτε προκύπτει, βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο, ότι η Ιρλανδία υπέβαλε πίνακα αντιστοιχίας που να επισημαίνει τη σχέση μεταξύ των διατάξεων της οδηγίας 2015/849 και των αντίστοιχων διατάξεων των εθνικών αυτών μέτρων, σύμφωνα με την αιτιολογική της σκέψη 67. Σε κάθε περίπτωση, η Ιρλανδία δεν αμφισβητεί ότι με τα εν λόγω μέτρα η οδηγία 2015/849 δεν μεταφέρθηκε πλήρως στην εθνική έννομη τάξη.

38. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι η Ιρλανδία, παραλείποντας να θεσπίσει, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, όλα τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη ή, εν πάση περιπτώσει, παραλείποντας να κοινοποιήσει τα εν λόγω μέτρα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 67, παράγραφος 1, παράγραφος της οδηγίας αυτής.

16 Βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα) (C-543/17, EU:C:2019:573, σκέψη 51).

17 Βλ. απόφαση της 16ης Ιουλίου 2009, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-427/07, EU:C:2009:457, σκέψεις 108 και 109).

18 Βλ. απόφαση της 15ης Απριλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-294/09, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2010:200, σκέψη 17).

19 Βλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2019, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Σύστημα για τη συλλογή και επεξεργασία των αστικών λυμάτων) (C-427/17, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:269, σκέψη 42).

20 Εν προκειμένω, η ημερομηνία αναφοράς είναι δύο μήνες από την ημερομηνία παραλαβής της αιτιολογημένης γνώμης από την Ιρλανδία (βλ. σημείο 10 των παρουσών προτάσεων), ήτοι από τις 9 Μαρτίου 2018.

Β. Η εφαρμογή του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ

39. Τα ζητήματα που βρίσκονται στο επίκεντρο της υπό κρίση υπόθεσης αφορούν, πρώτον, τη δικαιολόγηση εκ μέρους της Επιτροπής της απόφασής της να ζητήσει την επιβολή χρηματικών κυρώσεων δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και, δεύτερον, την αναλογικότητα του κατ' αποκοπήν ποσού, η οποία εγείρει περαιτέρω ορισμένα γενικά ζητήματα όσον αφορά, ειδικότερα, τη μέθοδο υπολογισμού των κατ' αποκοπήν ποσών και τη δυνατότητα εφαρμογής της νομολογίας σχετικά με το άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Οι διάδικοι αμφισβητούν επίσης το ζήτημα αν το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ έχει εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση, ήτοι κατά πόσον το πεδίο εφαρμογής του εκτείνεται και στις περιπτώσεις μερικής παράλειψης κράτους μέλους να κοινοποιήσει μέτρα μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη.

40. Δεδομένου ότι η απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα)[21], είναι ιδιαιτέρως κρίσιμη για τα ανωτέρω ζητήματα, είναι αναγκαίο, κατ' αρχάς, να διατυπωθούν ορισμένες προκαταρκτικές παρατηρήσεις σχετικά με την εν λόγω απόφαση (τμήμα 1), προτού εξετασθούν τα ζητήματα αυτά, ήτοι η διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής να ζητεί την επιβολή χρηματικών κυρώσεων δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, η εκτίμηση των χρηματικών κυρώσεων που επιβάλλονται δυνάμει της διάταξης αυτής και η επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού στην υπό κρίση υπόθεση (τμήματα 2, 3 και 4).

1. Η απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα)

41. Πρέπει να υπομνησθεί ότι η απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα)[22], είχε κυρίως ως αντικείμενο το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και την εκτίμηση των χρηματικών ποινών που επιβάλλονται δυνάμει της διάταξης αυτής. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η φράση «υποχρέωσή του να ανακοινώσει τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο μιας οδηγίας» του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι «τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αναφέρουν, για κάθε διάταξη της εν λόγω οδηγίας, την ή τις εθνικές διατάξεις που διασφαλίζουν τη μεταφορά της. Μετά την ανακοίνωση αυτή, η οποία συνοδεύεται, εφόσον παρίσταται ανάγκη, από την υποβολή πίνακα αντιστοιχίας, εναπόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει, προκειμένου να ζητήσει την επιβολή στο οικείο κράτος μέλος της προβλεπόμενης από τη διάταξη αυτή χρηματικής κυρώσεως, ότι, προδήλως, ορισμένα μέτρα μεταφοράς δεν έχουν ληφθεί ή δεν καλύπτουν το σύνολο του εδάφους του οικείου κράτους μέλους»[23].

42. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι η επιβολή χρηματικών ποινών δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ δικαιολογείται μόνον εφόσον η παράβαση εξακολουθεί να υφίσταται μέχρι την ημερομηνία εξέτασης των πραγματικών περιστατικών από το Δικαστήριο και ότι η νομολογία σχετικά με το άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ πρέπει να εφαρμοστεί κατ' αναλογίαν επί του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, καθόσον οι χρηματικές ποινές τις οποίες προβλέπουν οι δύο αυτές διατάξεις επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό. Το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τη διακριτική ευχέρεια που διαθέτει στο πεδίο αυτό, καθώς και τα κριτήρια της νομολογίας σχετικά με το άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, επέβαλε στο Βέλγιο ημερήσια χρηματική ποινή ύψους 5 000 ευρώ, λόγω παράλειψης θέσπισης και κοινοποίησης μέτρων για τη μεταφορά τριών άρθρων της επίμαχης οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη σε μία περιφέρειά του[24].

21 C-543/17, EU:C:2019:573.

22 C-543/17, EU:C:2019:573.

23 Απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα) (C-543/17, EU:C:2019:573, σκέψη 59).

24 Βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα) (C-543/17, EU:C:2019:573, ιδίως σκέψεις 60, 61 και 80 έως 89).

43. Στη βάση αυτή, επισημαίνεται ότι, στην απόφαση Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα), το Δικαστήριο ερμήνευσε το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ υπό την έννοια ότι σε αυτό εμπίπτει η παράλειψη κράτους μέλους να κοινοποιήσει μέτρα που συνιστούν ατελή (μερική) μεταφορά της επίμαχης οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη [25]. Επίσης, το Δικαστήριο χρησιμοποίησε την ίδια μέθοδο για την εκτίμηση των χρηματικών ποινών που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφοι 2 και 3, ΣΛΕΕ, τονίζοντας τη διακριτική του ευχέρεια και τον επιδιωκόμενο από το εν λόγω είδος κύρωσης σκοπό. Επ' αυτού θα επανέλθω στη συνέχεια της ανάλυσής μου (βλ. σημεία 53 και 54 των παρουσών προτάσεων).

44. Από την απόφαση Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα) [26] συνάγεται ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός τον οποίο προβάλλει η Ιρλανδία, υποστηριζόμενη από την Εσθονία και τη Γαλλία, ότι το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ δεν έχει εφαρμογή διότι η Ιρλανδία μετέφερε εν μέρει την οδηγία 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη. Το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ έχει εφαρμογή στην υπό κρίση διαφορά [27], δεδομένου ότι η Επιτροπή απέδειξε ότι η Ιρλανδία δεν συμμορφώθηκε πλήρως με την υποχρέωση κοινοποίησης που υπείχε. Συγκεκριμένα, λαμβανομένης υπόψη της κοινοποίησης από την Ιρλανδία μέτρων με τα οποία μεταφέρθηκε μία και μόνη διάταξη της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη, η μη θέσπιση μέτρων μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη ήταν προφανής και τα προϋφιστάμενα εθνικά μέτρα δεν επαρκούσαν (βλ. σημεία 36 και 37 των παρουσών προτάσεων).

2. Η διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής βάσει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ

45. Στην υπό κρίση υπόθεση, η Ιρλανδία, υποστηριζόμενη από την Εσθονία και τη Γαλλία, υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η επιβολή χρηματικών κυρώσεων δεν είναι δικαιολογημένη, καθόσον η Επιτροπή οφείλει να αιτιολογεί, υπό το πρίσμα των ειδικότερων περιστάσεων της υπόθεσης, την απόφασή της να στηριχθεί στο άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

46. Υπό το πρίσμα των επιχειρημάτων που ανέπτυξα στα σημεία 43 έως 49 των προτάσεών μου στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ρουμανίας (C-549/18), δεν συμφωνώ.

47. Ειδικότερα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η δυνατότητα που παρέχεται στην Επιτροπή να ζητεί την επιβολή χρηματικών κυρώσεων δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ συνδέεται με την ευρεία διακριτική ευχέρεια που διαθέτει η Επιτροπή, κατά τη νομολογία, να κινεί τη διαδικασία του άρθρου 258 ΣΛΕΕ [28]. Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, η Επιτροπή δεν «χρειάζεται να δικαιολογήσει την επιλογή της, οι λόγοι δε που προσδιορίζουν την επιλογή αυτή δεν ασκούν επιρροή επί του παραδεκτού της προσφυγής [...]. Το Δικαστήριο οφείλει μόνο να εξετάσει αν η εφαρμοζόμενη διαδικασία μπορεί, κατ' αρχήν, να κινηθεί κατά της προβαλλομένης παραβάσεως» [29]. Το ίδιο πρέπει, κατά την άποψή μου, να θεωρηθεί ότι ισχύει και για την απόφαση της Επιτροπής να ζητεί την επιβολή χρηματικών κυρώσεων δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

25 Απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019 (C-543/17, EU:C:2019:573). Πρβλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Szpunar στην υπόθεση Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα) (C-543/17, EU:C:2019:322, ιδίως σημεία 58 έως 81) (όπου προτείνεται μια συσταλτική προσέγγιση) με προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Wathelet στην υπόθεση Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-320/13, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:2441, σημεία 114 έως 145) και προτάσεις μου στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ισπανίας (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Ενυπόθηκη πίστη) (C-569/17, EU:C:2019:271, σημεία 41 έως 71) (όπου προτείνεται μια διασταλτικότερη προσέγγιση).

26 Απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019 (C-543/17, EU:C:2019:573).

27 Επισημαίνω ότι δεν χωρεί αμφιβολία ότι η οδηγία 2015/849 είναι οδηγία εκδοθείσα σύμφωνα με νομοθετική διαδικασία, ήτοι σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, δυνάμει του άρθρου 114 ΣΛΕΕ, που αποτελεί τη νομική της βάση.

28 Βλ. απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2017, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-552/15, EU:C:2017:698, σκέψη 34).

29 Απόφαση της 26ης Ιουνίου 2001, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας (C-70/99, EU:C:2001:355, σκέψη 17).

48. Τούτο επιρρωννύεται, περαιτέρω, από το γράμμα του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ («μπορεί, εάν το κρίνει πρόσφορο, να υποδείξει το ύψος του κατ' αποκοπήν ποσού ή της χρηματικής ποινής»), βάσει του οποίου η Επιτροπή έχει τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίζει αν θα ζητήσει την επιβολή χρηματικών κυρώσεων δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, αλλά δεν υπέχει υποχρέωση να το πράττει [30]. Εντούτοις, από τη διατύπωση αυτή δεν συνάγεται ότι η Επιτροπή οφείλει να δικαιολογεί την απόφασή της να στηριχθεί στο άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, εφόσον δεν υπέχει τέτοια υποχρέωση βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ περιλαμβάνει τη διαδικασία του άρθρου 258 ΣΛΕΕ [31].

49. Εν πάση περιπτώσει, όπως επισήμανε η Επιτροπή (βλ. σημείο 27 των παρουσών προτάσεων), η απόφασή της πρέπει να είναι αιτιολογημένη, στο μέτρο που περιέχει εξατομικευμένη εκτίμηση των ζητούμενων χρηματικών κυρώσεων, υπό το πρίσμα των περιστάσεων της συγκεκριμένης υπόθεσης και, ιδίως, εφαρμογή των κριτηρίων που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό του ύψους των ζητούμενων χρηματικών κυρώσεων. Τούτο επιτρέπει, εν τέλει, στο κράτος μέλος να κατανοήσει και να αμφισβητήσει την εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τις χρηματικές κυρώσεις που αυτή ζητεί από το Δικαστήριο, όπως στην υπό κρίση υπόθεση.

50. Υπό το πρίσμα των προεκτεθέντων, φρονώ ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να αιτιολογήσει την απόφασή της να στηριχθεί στο άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

3. Η εκτίμηση των επιβαλλόμενων δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ χρηματικών κυρώσεων

51. Με βάση την παραδοχή ότι η απόφαση της Επιτροπής να ζητήσει την επιβολή χρηματικών κυρώσεων στην υπό κρίση υπόθεση είναι σύμφωνη με το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, θα αναλύσω ακολούθως το ζήτημα της εκτίμησης των χρηματικών κυρώσεων που επιβάλλονται δυνάμει της διάταξης αυτής υπό το πρίσμα των επιχειρημάτων που ανέπτυξα στα σημεία 50 έως 59 των προτάσεών μου στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ρουμανίας (C-549/18).

52. Ειδικότερα, όπως επισήμανα στις προτάσεις μου στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ισπανίας (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Ενυπόθηκη πίστη) [32], η Επιτροπή πρέπει να μπορεί να χρησιμοποιεί την ίδια μέθοδο για τον υπολογισμό των χρηματικών κυρώσεων που προτείνει βάσει του άρθρου 260, παράγραφοι 2 και 3, ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι οι κυρώσεις αυτές είναι ίδιες, οι σκοποί που επιδιώκονται από τις εν λόγω δύο διατάξεις είναι παρεμφερείς και τούτο προάγει μια συνεπή προσέγγιση του ζητήματος και επιπλέον αποτελεί εχέγγυο προβλεψιμότητας για τα κράτη μέλη. Συναφώς, το γεγονός ότι το άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ τιμωρεί μια «διπλή παραβίαση» του δικαίου της Ένωσης και τη μη συμμόρφωση προς την απόφαση που εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, ενώ το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ τιμωρεί μία μόνον παραβίαση του δικαίου της Ένωσης λόγω παράβασης της υποχρέωσης κοινοποίησης, δεν αναιρεί, κατά την άποψή μου, το γεγονός ότι αμφότερες οι διατάξεις αφορούν παραβάσεις που έχουν το έρεισμά τους στο πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης (βλ. σημείο 33 των παρουσών προτάσεων).

30 Βλ. προτάσεις μου στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ισπανίας (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Ενυπόθηκη πίστη) (C-569/17, EU:C:2019:271, σημείο 68 και εκεί παρατιθέμενες παραπομπές).

31 Βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα) (C-543/17, EU:C:2019:573, σκέψη 57).

32 C-569/17, EU:C:2019:271, σημείο 73. Βλ. επίσης προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Wathelet στην υπόθεση Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-320/13, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:2441, σημεία 146 έως 160) και του γενικού εισαγγελέα M. Szpunar στην υπόθεση Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα) (C-543/17, EU:C:2019:322, σημείο 96).

53. Σε κάθε περίπτωση, το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται από τις προτάσεις της Επιτροπής όσον αφορά την επιβολή χρηματικών κυρώσεων ή από τη μέθοδο υπολογισμού που αυτή εφαρμόζει δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ[33]. Όπως δέχθηκε το Δικαστήριο στην απόφαση Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα)[34], σε συνάρτηση με το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, απόκειται στο Δικαστήριο να επιβάλλει, σε κάθε υπόθεση και ανάλογα με τις συγκεκριμένες περιστάσεις της ενώπιόν του διαφοράς, καθώς και ανάλογα με τον βαθμό πειθούς και αποτροπής που κρίνει απαραίτητο, τις κατάλληλες χρηματικές κυρώσεις, προκειμένου ιδίως να αποτρέπει την επανάληψη ανάλογων παραβιάσεων του δικαίου της Ένωσης. Το Δικαστήριο έχει δεχθεί, περαιτέρω, σε συνάρτηση με το άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, ότι οι προτάσεις και οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής που περιλαμβάνονται στις ανακοινώσεις της δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο συνιστούν απλώς χρήσιμη βάση αναφοράς και διασφαλίζουν ότι η ασκηθείσα προσφυγή είναι διαφανής, προβλέψιμη και σύμφωνη με την αρχή της ασφάλειας δικαίου[35].

54. Κατά συνέπεια, μπορεί να θεωρηθεί ότι από την απόφαση Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα)[36] συνάγεται ότι η νομολογία για το άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ πρέπει να εφαρμοστεί κατ' αναλογίαν επί του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι οι χρηματικές κυρώσεις που επιβάλλονται βάσει των δύο αυτών διατάξεων επιδιώκουν τους ίδιους σκοπούς: η επιβολή χρηματικής ποινής φαίνεται ιδιαίτερα κατάλληλη να παρακινήσει κράτος μέλος να παύσει το ταχύτερο δυνατόν παράβαση υποχρέωσης η οποία, χωρίς το μέτρο αυτό, θα έτεινε να συνεχιστεί, ενώ η επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού στηρίζεται περισσότερο στην αποτίμηση των συνεπειών της μη εκτελέσεως των υποχρεώσεων του οικείου κράτους μέλους επί των δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων.

55. Περαιτέρω, στη νομολογία σχετικά με το άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, και πρωτίστως στην απόφαση-ορόσημο της 12ης Ιουλίου 2005 στην υπόθεση Επιτροπή κατά Γαλλίας[37], το Δικαστήριο έκρινε ότι δύναται να επιβάλλει τόσο κατ' αποκοπήν ποσό όσο και χρηματική ποινή[38], καθώς και ότι δύναται να επιβάλλει χρηματική κύρωση μη προταθείσα από την Επιτροπή, με βάση το σκεπτικό ότι «η σκοπιμότητα επιβολής χρηματικής κυρώσεως και η επιλογή της πλέον αρμόζουσας στις περιστάσεις κυρώσεως εκτιμώνται με μοναδικό γνώμονα τις διαπιστώσεις στις οποίες προβαίνει το Δικαστήριο στην απόφαση που θα εκδώσει βάσει του άρθρου [260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ] και άρα εκφεύγει της πολιτικής σφαίρας»[39]. Επομένως, τίθεται το ζήτημα αν η νομολογία του Δικαστηρίου για το άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ έχει κατ' αναλογίαν εφαρμογή επί του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ όσον αφορά τη διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου να επιβάλλει τόσο κατ' αποκοπήν ποσό όσο και χρηματική ποινή ή χρηματική κύρωση που δεν έχει προταθεί από την Επιτροπή.

56. Συναφώς, εμμένω στην άποψη, την οποία υποστήριξα με τις προτάσεις μου στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ισπανίας (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Ενυπόθηκη πίστη)[40], ότι το Δικαστήριο διαθέτει διακριτική ευχέρεια, βάσει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, να επιβάλλει τόσο κατ' αποκοπήν ποσό όσο και χρηματική ποινή ή και χρηματική κύρωση μη προταθείσα από την Επιτροπή,

33 Βλ. προτάσεις μου στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ισπανίας (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Ενυπόθηκη πίστη) (C-569/17, EU:C:2019:271, σημείο 74).

34 Βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019 (C-543/17, EU:C:2019:573, σκέψη 78) [με κατ' αναλογίαν παραπομπές στην απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 2014, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-196/13, EU:C:2014:2407, σκέψη 86 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία)].

35 Όσον αφορά τα κατ' αποκοπήν ποσά, βλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-279/11, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2012:834, σκέψη 77). Όσον αφορά τις χρηματικές ποινές, βλ., επίσης, απόφαση της 4ης Ιουλίου 2018, Επιτροπή κατά Σλοβακίας (C-626/16, EU:C:2018:525, σκέψη 83).

36 Βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019 (C-543/17, EU:C:2019:573, σκέψη 61) [με κατ' αναλογίαν παραπομπές στην απόφαση της 12ης Ιουλίου 2005, Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-304/02, EU:C:2005:444, σκέψη 81)]. Βλ., επίσης, σημείο 42 των παρουσών προτάσεων.

37 C-304/02, EU:C:2005:444.

38 Βλ. αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 2005, Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-304/02, EU:C:2005:444, σκέψεις 80 έως 86), και της 12ης Νοεμβρίου 2019, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Αιολικό πάρκο Derrybrien) (C-261/18, EU:C:2019:955, σκέψη 112).

39 Απόφαση της 12ης Ιουλίου 2005, Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-304/02, EU:C:2005:444, σκέψη 90). Βλ., επίσης, απόφαση της 18ης Ιουλίου 2007, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-503/04, EU:C:2007:432, σκέψη 22).

40 C-569/17, EU:C:2019:271, σημεία 76 έως 78.

μέχρι του ανωτάτου ορίου που προβλέπει η διάταξη αυτή για το ύψος της χρηματικής κύρωσης. Ειδικότερα, από το γράμμα του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ («έως του ορίου του ποσού το οποίο υπέδειξε η Επιτροπή»), το οποίο αναφέρεται στο ποσό, και όχι στην επιλογή της επιβλητέας χρηματικής κύρωσης, συνάγεται ότι το Δικαστήριο δεν δύναται να επιβάλλει χρηματική κύρωση υψηλότερη από εκείνη που έχει προτείνει η Επιτροπή. Ωστόσο, κατά την άποψή μου, τούτο δεν στερεί από το Δικαστήριο τη διακριτική του ευχέρεια να καθορίζει την προσήκουσα χρηματική κύρωση σε όλες τις περιπτώσεις. Συγκεκριμένα, αναλόγως των περιστάσεων, το Δικαστήριο δύναται να επιβάλλει χρηματική κύρωση μη προταθείσα από την Επιτροπή ή τόσο κατ' αποκοπήν ποσό όσο και χρηματική ποινή σε ύψος ίδιο ή χαμηλότερο του ποσού που «υπέδειξε η Επιτροπή», το οποίο δεν απαιτείται να είναι το συνολικό ποσό που τελικά επιβάλλεται στο οικείο κράτος μέλος.

57. Επιπλέον, η ανωτέρω ερμηνεία συνάδει με τους σκοπούς του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού που επιδιώκεται με την πρόβλεψη διαφορετικών χρηματικών κυρώσεων στις Συνθήκες. Όπως επισήμανα στο σημείο 42 των παρουσών προτάσεων, όταν ένα κράτος μέλος εκπληρώνει την υποχρέωση κοινοποίησης που υπέχει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ήτοι πριν από την εξέταση των πραγματικών περιστατικών από το Δικαστήριο, δεν μπορεί να επιβληθεί χρηματική ποινή. Ωστόσο, η επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού παραμένει δυνατή, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι συνέπειες της παράβασης αυτής επί των δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων και να αποτραπεί η επανάληψή της. Πράγματι, έτσι εξηγείται η νέα πρακτική της Επιτροπής να ζητεί, γενικώς, την επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού και χρηματικής ποινής στις υποθέσεις στις οποίες ασκείται προσφυγή δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ (βλ. σημείο 26 των παρουσών προτάσεων), όπως καταδεικνύει η υπό κρίση προσφυγή. Πάντως, σε περίπτωση που η Επιτροπή προτείνει μία μόνον από τις κυρώσεις αυτές, η διακριτική ευχέρεια που διαθέτει το Δικαστήριο να επιβάλλει διαφορετική κύρωση ή τόσο χρηματική ποινή όσο και κατ' αποκοπήν ποσό, όπου απαιτείται, τηρώντας το ανώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, διασφαλίζει ότι η διάταξη αυτή δεν στερείται πρακτικής αποτελεσματικότητας.

4. Η επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού στην υπό κρίση υπόθεση

58. Υπό το πρίσμα της νομολογίας σχετικά με το άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ[41], η επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού και ο καθορισμός του ύψους του δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ αποφασίζονται, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, με βάση το σύνολο των κρίσιμων στοιχείων που αφορούν τόσο τα χαρακτηριστικά της διαπιστωθείσας παράβασης όσο και τη συμπεριφορά του οικείου κράτους μέλους. Κατά την άσκηση της διακριτικής του ευχέρειας, το Δικαστήριο αποφασίζει κατά πόσον θα επιβάλλει κατ' αποκοπήν ποσό και, σε περίπτωση που λάβει τέτοια απόφαση, καθορίζει το ύψος που είναι ενδεδειγμένο για τις συγκεκριμένες περιστάσεις και ανάλογο προς τη διαπραχθείσα παράβαση. Μεταξύ των κρίσιμων, συναφώς, στοιχείων περιλαμβάνονται η σοβαρότητα της παράβασης, η διάρκειά της και η ικανότητα του οικείου κράτους μέλους προς καταβολή.

59. Από την εν λόγω νομολογία συνάγεται επίσης ότι το κατ' αποκοπήν ποσό υπολογίζεται με βάση την εκτίμηση των συνεπειών τις οποίες έχει η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οικείου κράτους μέλους επί των δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων, ιδίως όταν η παράβαση εξακολούθησε επί μακρό χρονικό διάστημα[42]. Η επιβολή της υποχρεώσεως καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού δεν μπορεί να έχει αυτόματο χαρακτήρα, δεδομένου ότι το Δικαστήριο διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια, προκειμένου να αποφασίσει αν συντρέχει ή όχι λόγος για την επιβολή της κύρωσης αυτής[43].

41 Βλ. απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2019, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Αιολικό πάρκο Derrybrien) (C-261/18, EU:C:2019:955, σκέψεις 113 και 114).

42 Βλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-279/11, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2012:834, σκέψη 65).

43 Βλ. απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2008, Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-121/07, EU:C:2008:695, σκέψη 63).

60. Στη βάση αυτή, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο διαθέτει, βάσει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, ευρεία διακριτική ευχέρεια να επιβάλλει, όπου προσήκει, κατ' αποκοπήν ποσό, με βάση τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης και τη συμπεριφορά του οικείου κράτους μέλους, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι συνέπειες που έχει η μη εκπλήρωση της υποχρέωσης κοινοποίησης από το οικείο κράτος μέλος επί των δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων. Το γεγονός ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει προσήκουσα την επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ «ιδίως όταν η παράβαση εξακολούθησε επί μακρό χρονικό διάστημα», όπως επισημάνθηκε στο σημείο 59 των παρουσών προτάσεων, δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να επιβάλλει κατ' αποκοπήν ποσό σε άλλες περιπτώσεις, όταν τούτο είναι αναγκαίο για την αποφυγή της επανάληψης παρόμοιων παραβιάσεων του δικαίου της Ένωσης.

61. Περαιτέρω, υπό το πρίσμα των διαφορετικών σκοπών που επιδιώκονται με τις χρηματικές ποινές και με τα κατ' αποκοπήν ποσά (βλ. σημείο 54 των παρουσών προτάσεων), είναι σαφές ότι, ενώ η χρηματική ποινή, η οποία έχει ουσιαστικά τον χαρακτήρα μέτρου καταναγκασμού ως προς τη συνεχιζόμενη παράβαση, επιβάλλεται μόνο στο μέτρο που η παράβαση εμμένει, η ίδια προσέγγιση δεν απαιτείται σε συνάρτηση με την επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού[44]. Επομένως, σε αντίθεση με όσα υποστηρίζουν η Γαλλία και η Ιρλανδία, το γεγονός ότι κράτος μέλος ενδεχομένως εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του κατά τη διάρκεια της διαδικασίας δεν καθιστά το κατ' αποκοπήν ποσό άνευ αντικειμένου.

62. Στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού συνιστά προσήκον αποτρεπτικό μέτρο. Το συνολικό ποσό που προτάθηκε από την Επιτροπή (2 766 992,00 ευρώ) μπορεί να μειωθεί (στα 2 011 919,60 ευρώ), αν εφαρμοσθούν τα επικαιροποιημένα στοιχεία της Επιτροπής[45], αλλά και ακόμη περαιτέρω, αν ληφθούν υπόψη ορισμένοι παράγοντες. Κατά συνέπεια, υπό το πρίσμα του συνόλου των περιστάσεων της υπό κρίση υπόθεσης, προτείνω στο Δικαστήριο να επιβάλει στην Ιρλανδία κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 1 500 000 ευρώ[46].

63. Κατά πρώτον, όσον αφορά τη σοβαρότητα της παράβασης, το Δικαστήριο δέχθηκε, με την απόφαση Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα)[47], σε συνάρτηση με την επιβολή χρηματικής ποινής βάσει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, ότι η υποχρέωση θέσπισης των εθνικών μέτρων για τη διασφάλιση της πλήρους μεταφοράς οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη και η υποχρέωση κοινοποίησης των μέτρων αυτών στην Επιτροπή αποτελούν «ουσιώδεις υποχρεώσεις των κρατών μελών προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης και, επομένως, η παράβαση των υποχρεώσεων αυτών πρέπει να θεωρηθεί ως αρκετά σοβαρή». Φρονώ ότι τούτο έχει εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση, η οποία αφορά την επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού.

64. Επιπλέον, αν το Δικαστήριο λάβει υπόψη τα κριτήρια που χρησιμοποίησε η Επιτροπή για τον καθορισμό του κατ' αποκοπήν ποσού, η εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τη σοβαρότητα δεν φαίνεται να είναι εσφαλμένη, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης τις οποίες παρέβη η Ιρλανδία και των συνεπειών επί των δημόσιων και ιδιωτικών

44 Βλ. απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2008, Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-121/07, EU:C:2008:695, σκέψεις 19, 20, 44, 45, 56 έως 58), και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα J. Mazák στην υπόθεση Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-121/07, EU:C:2008:320, σημείο 80).

45 Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής – Επικαιροποίηση των στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του κατ' αποκοπήν ποσού και των χρηματικών ποινών που προτείνονται από την Επιτροπή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε διαδικασίες επί παραβάσει (ΕΕ 2019, C 309, σ. 1). Το ελάχιστο κατ' αποκοπήν ποσό μειώνεται στα 1 212 000 ευρώ. Συναφώς, το κατ' αποκοπήν ποσό θα υπολογιστεί, βάσει του τύπου που παρατίθεται στο σημείο 30 των παρουσών προτάσεων, ως εξής: από τις 27 Ιουνίου 2017 έως τις 28 Νοεμβρίου 2018: 1039 × 7 × 0,47 × 519 = 1 774 102,89 ευρώ· από τις 29 Νοεμβρίου 2018 έως τις 26 Μαρτίου 2019: 1039 × 2 × 0,47 × 118 = 115 245,88 ευρώ· και από τις 27 Μαρτίου 2019 έως τις 2 Δεκεμβρίου 2019: 1039 × 1 × 0,47 × 251 = 122 570,83 ευρώ. Στη βάση αυτή, το συνολικό κατ' αποκοπήν ποσό που ζητείται από την Επιτροπή θα ανέρχεται σε ύψος 2 011 919,60 ευρώ.

46 Αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσό που προτείνω αντιστοιχεί, μέχρι ενός βαθμού, σε ορισμένα κατ' αποκοπήν ποσά που έχουν επιβληθεί δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ λόγω παράλειψης εν μέρει μεταφοράς οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη. Βλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-374/11, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2012:827, σκέψεις 52 και 53) (2 εκατομμύρια ευρώ). Πρβλ. το ποσό αυτό με το ποσό που επιβλήθηκε με την απόφαση της 25ης Ιουνίου 2013, Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας (C-241/11, EU:C:2013:423, σκέψεις 46 έως 55) (250 000 ευρώ) (στην οποία επισημάνθηκε, ειδικότερα, ο περιορισμένος αντίκτυπος της παράβασης).

47 Απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019 (C-543/17, EU:C:2019:573, σκέψη 85).

συμφερόντων. Επισημαίνεται ότι η οδηγία 2015/849 αποτελεί βασικό νομικό μέσο πρόληψης της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ένωσης για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας[48]. Η οδηγία αυτή, η οποία εντάσσεται στο πλαίσιο της οικοδόμησης μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης Ασφάλειας[49], έχει στηριχθεί σε προγενέστερες οδηγίες και διεθνείς πρωτοβουλίες στον τομέα αυτόν, προκειμένου να ενισχύσει το νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στην Ένωση[50]. Όπως έχει επίσης κριθεί από το Δικαστήριο σε συνάρτηση με άλλες οδηγίες για την εσωτερική αγορά[51], η παράλειψη θέσπισης και κοινοποίησης από την Ιρλανδία όλων των μέτρων μεταφοράς της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη μπορεί να θεωρηθεί ότι παρακωλύει την αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και ότι είναι, συνεπώς, αρκούντως σοβαρή[52].

65. Οι συνέπειες επί των δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων της παράλειψης μεταφοράς από την Ιρλανδία της οδηγίας 2015/849 στο εθνικό της δίκαιο μπορεί επίσης να θεωρηθεί σημαντική, δεδομένου ότι, όπως επισήμανε η Επιτροπή, η παράλειψη αυτή ενέχει κινδύνους για την ακεραιότητα και τη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ένωσης, καθιστώντας το ευάλωτο στη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και στη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, και επηρεάζοντας τους επενδυτές και τους πολίτες. Τούτο προκύπτει, επί παραδείγματι, από το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 19ης Σεπτεμβρίου 2019, σχετικά με την κατάσταση της εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες[53], το οποίο, μεταξύ άλλων, επιδοκίμασε την κίνηση διαδικασίας λόγω παραβάσεως από την Επιτροπή κατά των κρατών μελών που δεν είχαν μεταφέρει την οδηγία 2015/849 στις εθνικές έννομες τάξεις τους και κάλεσε τα εν λόγω κράτη μέλη να το πράξουν το συντομότερο δυνατόν.

66. Συναφώς, δεν έχω πειστεί από τον ισχυρισμό της Ιρλανδίας ότι οι συνέπειες επί των δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων έχουν υπερεκτιμηθεί, δεδομένου ότι τα προϋφιστάμενα εθνικά μέτρα στον εν λόγω τομέα διασφαλίζουν τη μερική μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη και, κατ' αυτόν τον τρόπο, καθιστούν δυνατή την επίτευξη, σε μεγάλο βαθμό, των σκοπών της οδηγίας αυτής. Το Δικαστήριο έχει απορρίψει παρόμοια επιχειρήματα, για τον λόγο ότι τα μέτρα αυτά δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις της οικείας οδηγίας· διαφορετικά, δεν θα είχε διαπιστωθεί η παράβαση από το οικείο κράτος μέλος της υποχρέωσής του για μεταφορά της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη του[54]. Επιπλέον, φρονώ ότι το γεγονός ότι η Ιρλανδία επέλεξε να μεταφέρει την οδηγία 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη με μέτρα του εθνικού πρωτογενούς δικαίου (βλ. σημείο 32 των παρουσών προτάσεων) δεν συνιστά ελαφρυντική περίσταση, καθόσον κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεστεί πρακτικές ή καταστάσεις της εσωτερικής του έννομης τάξης για να δικαιολογήσει τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης[55].

48 Βλ. οδηγία 2018/843, ιδίως αιτιολογική σκέψη 1, και οδηγία 2015/849, ιδίως άρθρο 1, παράγραφος 1, και αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 3 και 64.

49 Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, Εικοστή έκθεση προόδου προς μια αποτελεσματική και πραγματική Ένωση Ασφάλειας, COM(2019) 552 final, 30 Οκτωβρίου 2019, σ. 10 έως 12.

50 Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, Προς την καλύτερη εφαρμογή του ενωσιακού πλαισίου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, COM(2019) 360 final, 24 Ιουλίου 2019.

51 Βλ. υποσημείωση 27 των παρουσών προτάσεων.

52 Βλ. απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, Επιτροπή κατά Σουηδίας (C-270/11, EU:C:2013:339, σκέψη 49).

53 Βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις A, B, Z και σημείο 1.

54 Βλ. απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, Επιτροπή κατά Σουηδίας (C-270/11, EU:C:2013:339, σκέψη 51). Στην απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα) (C-543/17, EU:C:2019:573, σκέψη 73), το Δικαστήριο δεν φάνηκε να έλαβε υπόψη παρόμοιο επιχείρημα που προέβαλε το Βέλγιο.

55 Βλ. απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2019, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Αιολικό πάρκο Derrybrien) (C-261/18, EU:C:2019:955, σκέψη 89).

67. Επισημαίνεται επίσης ότι η Ιρλανδία έχει ήδη καταδικαστεί από το Δικαστήριο κατ' εφαρμογήν του άρθρου 258 ΣΛΕΕ λόγω μη εμπρόθεσμης μεταφοράς των προϊσχυουσών οδηγιών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στην εθνική έννομη τάξη [56].

68. Τούτου λεχθέντος, πρέπει, στην υπό κρίση υπόθεση, να ληφθούν υπόψη ορισμένες ελαφρυντικές περιστάσεις. Ειδικότερα, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, για τον καθορισμό της σοβαρότητας της παράλειψης κοινοποίησης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η έκταση της μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη [57]. Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι η υπό κρίση υπόθεση αφορά περίπτωση μερικής, και όχι πλήρους, παράλειψης κοινοποίησης μέτρων μεταφοράς από κράτος μέλος. Επιπλέον, η οδηγία 2018/843 παρέτεινε την προθεσμία για τη συγκρότηση των κεντρικών μητρώων πραγματικών δικαιούχων που προβλέπονται στα άρθρα 30 και 31 της οδηγίας 2015/849, καίτοι δεν τροποποίησε την προθεσμία μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη των λοιπών υποχρεώσεων που απορρέουν από την οδηγία αυτή (βλ. σημείο 7 των παρουσών προτάσεων). Δεν βλέπω κανέναν λόγο για τον οποίο η παράταση αυτή δεν θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ως ελαφρυντική περίσταση, όπως επισημαίνει η Επιτροπή. Η Ιρλανδία απέδειξε επίσης ότι συνεργάστηκε καλόπιστα με την Επιτροπή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, επί παραδείγματι, παρέχοντάς της ενημέρωση (βλ. σημείο 32 των παρουσών προτάσεων) [58].

69. Κατά δεύτερον, όσον αφορά τη διάρκεια της παράβασης, η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή πρέπει να υπολογιστεί από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη, ενώ η Ιρλανδία υποστηρίζει διαφορετική άποψη.

70. Επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο της νομολογίας σχετικά με την επιβολή κατ' αποκοπήν ποσών δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο υπολογίζει τη διάρκεια της παράβασης από την ημερομηνία δημοσίευσης της πρώτης απόφασης του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ μέχρι την ημερομηνία εκπλήρωσης από το οικείο κράτος μέλος των υποχρεώσεών του ή, ελλείψει εκπλήρωσης, μέχρι την ημερομηνία εξέτασης των πραγματικών περιστατικών από το Δικαστήριο στο πλαίσιο της δεύτερης διαδικασίας [59]. Επομένως, για τον καθορισμό των κατ' αποκοπήν ποσών που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, κρίσιμες, στην υπό κρίση υπόθεση είναι δύο βασικές πτυχές.

71. Πρώτον, όσον αφορά το χρονικό σημείο λήξης της παράβασης, αμφισβητείται, στην υπό κρίση υπόθεση, το πότε μπορεί να θεωρηθεί ότι η Ιρλανδία εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της. Συναφώς, δεν έχω πειστεί από τα επιχειρήματα που προέβαλε η Ιρλανδία ενώπιον του Δικαστηρίου, κατά τα οποία η Ιρλανδία εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της με τα μέτρα μεταφοράς που κοινοποιήθηκαν στις 29 Νοεμβρίου 2018.

72. Ειδικότερα, είναι σαφές ότι, παρά τα μέτρα αυτά, υπήρχαν κενά όσον αφορά ορισμένες διατάξεις της οδηγίας 2015/849. Επί παραδείγματι, όσον αφορά το άρθρο 30, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, και παράγραφοι 2 και 7, καθώς και το άρθρο 31, παράγραφοι 1, 2, 3 και 7 της εν λόγω οδηγίας, η Ιρλανδία εξέθεσε, στο υπόμνημα ανταπαντήσεώς της, ότι η προθεσμία μεταφοράς των διατάξεων αυτών στην εθνική έννομη τάξη παρατάθηκε με την οδηγία 2018/843, αλλά, εν πάση περιπτώσει, η ίδια θέσπισε μέτρα για τη μεταφορά στην εθνική έννομη τάξη των εν λόγω διατάξεων που εντόπισε η Επιτροπή, τα οποία κοινοποιήθηκαν στις 30 Ιανουαρίου 2019 και στις 27 Μαρτίου 2019. Ωστόσο, όπως επισήμανε η Επιτροπή, η παράταση αυτή δεν αφορούσε το σύνολο των υποχρεώσεων που

56 Βλ. αποφάσεις της 19ης Μαΐου 2009, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-532/08, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2009:327) (όσον αφορά την οδηγία 2005/60), και της 1ης Οκτωβρίου 2009, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-549/08, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2009:604) (όσον αφορά την οδηγία 2006/70).

57 Βλ. ανακοίνωση του 2011, σημείο 25, και ανακοίνωση του 2017, σελίδα 15. Βλ., συναφώς, απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2008, Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-121/07, EU:C:2008:695, σκέψη 84).

58 Βλ. απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 2013, Επιτροπή κατά Βελγίου (C-533/11, EU:C:2013:659, σκέψη 60).

59 Βλ. αποφάσεις της 25ης Ιουνίου 2013, Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας (C-241/11, EU:C:2013:423, σκέψη 46), και της 12ης Νοεμβρίου 2019, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Αιολικό πάρκο Derrybrien) (C-261/18, EU:C:2019:955, σκέψη 122).

προβλέπονται στα άρθρα 30 και 31 της οδηγίας 2015/849 (βλ. σημεία 7 και 23 των παρουσών προτάσεων). Επιπλέον, η Ιρλανδία επισήμανε, στο υπόμνημα ανταπαντήσεώς της, ότι ήταν δυνατή η θέσπιση διάταξης όσον αφορά τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 47, παράγραφος 2, της οδηγίας 2015/849 και ότι το άρθρο 48, παράγραφοι 5 έως 8, της ίδιας οδηγίας δεν απαιτούσε οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις να προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο. Επομένως, όπως επισήμανε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση (βλ. σημεία 21 και 23 των παρουσών προτάσεων), η Ιρλανδία δεν είχε θεσπίσει μέτρα για τη μεταφορά στην εσωτερική έννομη τάξη όσον αφορά ορισμένες υποχρεώσεις που προβλέπονται στις ανωτέρω διατάξεις, μέχρι την κοινοποίηση των οικείων μέτρων στις 22 Νοεμβρίου 2019 και στις 3 Δεκεμβρίου 2019. Ως εκ τούτου, μολονότι τα κοινοποιηθέντα στις 29 Νοεμβρίου 2018 μέτρα διασφάλιζαν τη μεταφορά σημαντικού μέρους της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη, η Επιτροπή απέδειξε ότι η Ιρλανδία εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της μόλις στις 3 Δεκεμβρίου 2019.

73. Δεύτερον, όσον αφορά την αφετηρία υπολογισμού της διάρκειας της παράβασης, φρονώ, όπως πρότεινα στα σημεία 74 και 75 των προτάσεών μου στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ρουμανίας (C-549/18), ότι, όσον αφορά τα κατ' αποκοπήν ποσά, πρέπει να χρησιμοποιηθεί η ημερομηνία λήξης της προθεσμίας που προβλέπει η οικεία οδηγία για τη μεταφορά της στην εθνική έννομη τάξη, διότι αυτή εξυπηρετεί καλύτερα τον σκοπό του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, ο οποίος συνίσταται, εν μέρει, στην παροχή ισχυρότερου κινήτρου στα κράτη μέλη για την εμπρόθεσμη μεταφορά των οδηγιών στην εθνική έννομη τάξη τους[60]. Αντιθέτως, αν, επί παραδείγματι, θεωρηθεί ότι δυνατότητα επιβολής κατ' αποκοπήν ποσού δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ υφίσταται μόνο μετά την ημερομηνία λήξης της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, υπάρχει κίνδυνος η προθεσμία που προβλέπει η οδηγία για τη μεταφορά της στην εθνική έννομη τάξη να μην παράγει άμεσα αποτελέσματα, ενόσω η Επιτροπή δεν ασκεί προσφυγή κατά κράτους μέλους. Πρέπει επίσης να τονισθεί ότι, σε αντίθεση με τις χρηματικές ποινές που αποτελούν μέσο εξαναγκασμού κράτους μέλους να παύσει την παράβαση κάποια στιγμή στο μέλλον, τα κατ' αποκοπήν ποσά αφορούν παρελθούσες συμπεριφορές και αποτελούν μέσο διασφάλισης ότι το κράτος μέλος δεν θα προτιμήσει να αναμείνει την κίνηση διαδικασίας για να προβεί στη θέσπιση μέτρων για την άρση της παράβασης[61], πράγμα που μπορεί πράγματι να συμβεί αν χρησιμοποιηθεί η ταχθείσα με την αιτιολογημένη γνώμη ημερομηνία.

74. Κατά συνέπεια, φρονώ ότι η λύση που προτείνω είναι μάλλον προσήκουσα όσον αφορά τα κατ' αποκοπήν ποσά, σε σύγκριση με τις χρηματικές ποινές, σε σχέση με τις οποίες το Δικαστήριο, με την απόφαση Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα)[62], έλαβε υπόψη, για τον υπολογισμό της διάρκειας της παράβασης, την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας που προέβλεπε η οικεία οδηγία για τη μεταφορά της στην εθνική έννομη τάξη. Πρέπει να συμπληρώσω ότι, αντίθετα με όσα υποστηρίζει η Ιρλανδία, είναι αναμφισβήτητο ότι η επιβολή χρηματικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής κατ' αποκοπήν ποσών, ήταν δυνατή κατά τον χρόνο λήξης της ταχθείσας με την οδηγία 2015/849 προθεσμίας μεταφοράς, στις 26 Ιουνίου 2017, δεδομένου ότι το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, καθώς και οι ανακοινώσεις της Επιτροπής, είχαν σαφώς εφαρμογή[63]. Εν πάση περιπτώσει, σε περίπτωση που το Δικαστήριο δεν συμμεριστεί την πρότασή μου, το χρονικό διάστημα που παρήλθε από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας μεταφοράς που προβλέπει η οικεία οδηγία μπορεί να συνεκτιμηθεί στο πλαίσιο της εκτίμησης της σοβαρότητας της παράβασης, όπως έχει γίνει δεκτό στη νομολογία σχετικά με το άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ[64].

60 Βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα) (C-543/17, EU:C:2019:573, σκέψη 52).

61 Βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Poiares Maduro στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-119/04, EU:C:2006:65, σημείο 46). Βλ., επίσης, σημείο 54 των παρουσών προτάσεων.

62 Απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019 (C-543/17, EU:C:2019:573, σκέψη 88).

63 Βλ. υποσημειώσεις 8, 9 και 27 των παρουσών προτάσεων.

64 Βλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-374/11, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2012:827, σκέψεις 38 και 52). Βλ., επίσης, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα N. Fennelly στην υπόθεση Επιτροπή κατά Ελλάδας (C-197/98, EU:C:1999:597, σημείο 43).

75. Στην υπό κρίση υπόθεση, αν ληφθεί υπόψη το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία λήξης προθεσμίας που προβλέπεται από την οδηγία 2015/849 για τη μεταφορά της στην εθνική έννομη τάξη (26 Ιουνίου 2017) μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία η Ιρλανδία εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της (3 Δεκεμβρίου 2019), η διάρκεια της παράβασης ανέρχεται σε περίπου δυόμισι έτη (30 μήνες), διάστημα το οποίο μπορεί να θεωρηθεί σημαντικό[65]. Επισημαίνω ότι η υποχρέωση κράτους μέλους να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη έχει κριθεί ότι, αυτή καθεαυτή, δεν συνεπάγεται ιδιαίτερη δυσκολία[66]. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι, όπως ισχυρίζεται η Ιρλανδία, μερίμνησε για την κατά προτεραιότητα θέσπιση των μέτρων μεταφοράς στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας και ότι πάσχισε να τηρήσει ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα, που είχε υποβάλει στην Επιτροπή πριν από την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής (βλ. σημείο 32 των παρουσών προτάσεων), δεν δικαιολογεί ούτε μειώνει, κατά την άποψή μου, τη διάρκεια της παράβασης. Εντούτοις, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, καίτοι με καθυστέρηση, τα μέτρα που κοινοποιήθηκαν στις 29 Νοεμβρίου 2018 (ήτοι 17 μήνες μετά τη λήξη της προβλεπόμενης από την οδηγία 2015/849 προθεσμίας μεταφοράς, στις 26 Ιουνίου 2017) εξασφάλισαν εκτεταμένη μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη, με μόνον τέσσερις από τις διατάξεις της να λείπουν, όπως επισήμανε η Επιτροπή, και ότι η κοινοποίηση των συνόλου των διατάξεων της εν λόγω οδηγίας πραγματοποιήθηκε, τελικώς, στις 3 Δεκεμβρίου 2019 (βλ. σημεία 17, 21, 71 και 72 των παρουσών προτάσεων)[67].

76. Τέλος, η Ιρλανδία δεν έχει υποβάλει στο Δικαστήριο κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει την ικανότητά της προς καταβολή.

77. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των περιστάσεων της υπό κρίση υπόθεσης, προτείνω, ως εκ τούτου, στο Δικαστήριο να επιβάλει στην Ιρλανδία κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 1 500 000 ευρώ.

VI. Επί των δικαστικών εξόδων

78. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Ιρλανδίας στα δικαστικά έξοδα και η Ιρλανδία ηττήθηκε, πρέπει αυτή να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Σύμφωνα με το άρθρο 140, παράγραφος 1, του εν λόγω Κανονισμού Διαδικασίας, κατά το οποίο τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα, η Εσθονία και η Γαλλία πρέπει να φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

VII. Πρόταση

79. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο:

1) να διαπιστώσει ότι η Ιρλανδία, παραλείποντας να θεσπίσει μέχρι τις 26 Ιουνίου 2017 όλα τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εθνική έννομη τάξη ή, εν πάση περιπτώσει, παραλείποντας να κοινοποιήσει τα εν λόγω μέτρα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 67, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής·

2) να υποχρεώσει την Ιρλανδία να καταβάλει κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 1 500 000 ευρώ·

3) να καταδικάσει την Ιρλανδία στα δικαστικά έξοδα· και

65 Βλ. αποφάσεις της 30ής Μαΐου 2013, Επιτροπή κατά Σουηδίας (C-270/11, EU:C:2013:339, σκέψεις 57 και 58) (27 μήνες), και της 13ης Ιουλίου 2017, Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-388/16, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2017:548, σκέψη 40) (29 μήνες).

66 Βλ. απόφαση της 31ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Ελλάδας (C-407/09, EU:C:2011:196, σκέψη 33).

67 Βλ. απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2008, Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-121/07, EU:C:2008:695, σκέψη 85).

4) να αποφανθεί ότι η Εσθονία και η Γαλλία φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.